

DÜNYA RESİM

Ayşe İlker

■ Cam; bir pencereydi sokağa, yan komşuya, karşı okula açılan ve evlerde boydan boya, duvardan duvara olamazdı soğuk ve sıcaklığın etkisini katlanılabilir kılmak için. Cam pencerelerin ahşap çerçeveleri mahalleye dostlukla açılır, kadınlar o pencerelerden haberleşirlerdi “haydi kahvaltıya”, “haydi ikinci çayına” ünlemleriyle. Küçük şehrin gecesinde tekerlekleriyle sessizliği bölen biricik otomobilin farları, perdeleri gündüze hazırlanmış pencerelerden bir teleskop ışığı gibi girer, evin duvarlarını dolandır ve park ederdi sokağın bir yerlerinde. Uykuya az önce değmiş gözlerinin kapaklarında kırmızı turuncu ışıklar dolaşırdı çocukların.

Sabah güneşi o pencerelerden ışığını süzerken odalara, yalnızca camların daha da kalını olabileceğini düşünemezdi anneler pencere ile cam arasına macun sıkıştırırken. Camlar, maharetli ellerde hohlanaarak silinir ve lekesiz görüntüler sunmak isterdi kadınlar ev halkına. Dışarıdan bakıldığında da camlar temiz olmalıydı; bir bulanık hâle, serçe veya kumrudan sıçramış bir artığa dayanamazdı evin dışı kuşu. Kış günlerinin buzdan sucukları, kiremitlerden camlara doğru sarkarken, buzlanmış camları sıcak suyla yeniden dünyaya açma telaşına düşerdi basma etekli genç kızlar, kadınlar.

Cam, yalın ve saydam, yola, mahalleye ve insanlara açılan dünyayı olduğu gibi gösterirdi. Büyültme, küçültme, eksiltme, çoğaltma yapılamazdı. Hayaller, rüyalar, umutlar çoğalırdı o camlardan. Küçük şehirlerde camdan cama dertler, olmuş olanlar, beklentiler ve kederler anlatıla dursun, vitrinlerle doldu büyük şehirler camdan cama. Meraklı gözler takılıp kaldı vitrinlerin pahalı sermayelerine. Takım elbiseler, rengarenk kumaşlar, tencereler, porselen tabaklar, camı işleyen tecrübeli ellerden dökülmüş ince belli çay bardakları... Çeyiz sandıklarına girecek her şey, camdan bir “gel” yaptı meraklı gözlerle. Bir evin bütün eşyası camların önündeydi. Kendi evinizi beğenmemeniz,

divanlarınızdan vazgeçmeniz, keten perdelere eski muamelesi yapmanız çok doğaldı. Artık, önu alınamaz bir gelgit başladı gözün ön kamarasından dışarıdaki camlara doğru. Cam, çekiyordu gözü olan herkesi. Çektikçe, bir yeni baştan doğma hayali de doluyordu gözün arka kamarasına. “Beni baştan yarat, ellerimi, gözlerimi... Tanrım beni baştan yarat!” diye yankılanan şarkılardaki gibi yeniden yeni eşyalar ve giysilerle var olmak istiyordu insanlar. Bu henüz camın masumiyetinin orta derecede yitirildiği zamanlarmış. Meğer dahası da olacaktı: Çoğalınca camlar elektronik mamullerle “Dünya küçüldü, artık bir köy, o köy evimizde, dünyayı evinize getirdik” dedi yeni camların mucitleri; baş köşeye kondu cam kabinler dünyayı eve doldursun niyetiyle. Sesler, nağmeler, tonlar, vurgular... İnsan hançeresine ait ne varsa duydu, işitti kulaklar. Gözler dört açıldı. Neler oluyormuş meğer, neler oluyormuş da haberimiz yokmuş dünyadan.

Olanlar oldu; olanın arkasının geleceğini bilmezken seyirdeki gözler, cam bir pencereyi avuçlarının içine aldı insanoğlu, dünyanın en kıymetli hazinesini alır gibi. Artık, dünya buradan akıp gitmekte, “Haberleşelim, telefonlaşalım” dilekleri, kutsal bir sunak taşına söylenmiş gibi uzaklaşmakta. Şimdi yalnızca kendinden haberi var cam sahiplerinin. Kendi yüzünü dünya tanısın istiyor, beğenilsin bir de. Suda aksini görüp de kendine âşık olmuş masal kahramanları gibi herkes camdaki resmine âşık. Kendisine âşık olduğu için başkaları da görsün istiyor, gönderiyor camı olan herkese: Gülüşünü, ağlayışını, yemeğini, saçını, elbisesini, çayını, kahvesini. Yanında kim varsa... Eşini, kardeşini, aşkını, canını, şekerini gönderiyor. “Ben” şarkı sözünde saf ve masumca baştan yaratılmak istenirken “dünya” yeniden yaratılmaya dönmüştür. Dünya bir resim, camdan, camda bir resimdir. Resimler boyalı, albenili. İçimizin derinliklerinden fıskıran ruh hâlleri damlıyor renklere, duruşlara. Daha çok beğen, daha çok resim, daha çok güven. Kendini sakla resimlerin arkasına. Renklerin kuşaktan bir göz bağı yap, bağla gözleri, sihirli resimler konuşsun. Camda hayat var. Beliren renklerde, gölgelerde. Saçlar, yakalar, omuzlar; bakış ve süzüşler, gülüş ve kahkahalar... Her şey bir camdan başka bir cama aktarılıyor. En güzel yüz ifadesi, içselleştirilen bir tebessüm ve birkaç saniyeliğine dondurulan hareketler: Tık, çıt, çip, tik. Makine hangi sesi veriyorsa, öyle. Bir dokunuş, bin resim. Bin cam, bin yürek mi ama?

Ve durmadan üretilen, albenisi her yeni gün değiştirilen camlar; resimlerdeki çözünürlük oranı arttırılan, anlat anlat bitmez özellikleriyle önümüze konan cam dünyalar. O camların gösterdiği şey: Dünya, bir resimden ibaret. Hayat camda oynuyor, oynatılıyor resimlerle. Sözün ve camın sahipliği kristaller gibi parçalanırken milyonlarca görüntü nano resim/nano söz olarak çarpıyor beyin hücrelerine.

Cam dünya, yönetiyor bizi. En çok da duygularımızı. Simülasyon evreninde, kendi camlarımızdan başka dünyalara açılır gibi görünen her şey, başka bir şeye oklanıyor, pencerelerimiz görmemizi istedikleri kadar. Ama sonsuz

biçimde görünmek ve göstermek arzusunu kamçılıyorlar. Nasıl da bulmuşlar insan denen varlığın en derinindeki en gizli yürüyenini. Hep öne çıksın, beğenilsin, gösterilsin, işaret edilsin! O, o, o! Diye çoğalsın iç sesler. Ses, yeterli değil anlamak için; saniyelerle cama gelen görüntülere mihlanacak cam sahipleri. Kelimelere, cümlelere, anlamlara gerek yok bundan böyle. Dünyayı çekmekten ve dünya kadar resim göndermekten düşünmeye vakti kalmayacak insanların. Duvardaki yağlıboya resimler kendilerine çevrilecek göz arayacak. Sözler, muhataplarının yüzlerine yapışıp kalacak öylece anlam ameliyesine geçmeden. Sözün ve aynanın tahtı, kitabın rafı, sayfaların ayracı, bir hikâye üzerine düşen gözyaşı bilinmeyecek çağın baştan yaratıcıları tarafından. Baştan ve camdan çıkarmaya devam ettikçe çağ, zaten bir göz açıp kapayıncaya kadar değil miydi dünya; dünyanın bütün resimleri bir çekimlik ana sığmamış mıydı diye soracak derinlerden bir ses. O ses bütün özne, nesne ve yüklemeleri “Dünya resim” in içine sığdıracak belki de.

Evet, ne çok resim, pek çok resim, dünya resim, durmadan resim, resim... Her şey resim. Camda, camdan resim!